

До Дня пам'яток історії та культури

ПРЕСРЕЛІЗ

16.04.2025

Головне управління статистики у Вінницькій області повідомляє.

18 квітня у світі відзначають Міжнародний день пам'яток і визначних місць, а в Україні – День пам'яток історії та культури. Цей день слугує нам нагадуванням про те, що українська земля володіє унікальними об'єктами культурної спадщини, які мають тисячолітню історію та є надбанням й окрасою світової культури.

Багатство історико-культурної спадщини Вінниччини є невід'ємною складовою всеукраїнського культурного надбання. За даними Управління містобудування та архітектури Вінницької обласної військової адміністрації на території нашої області на початок 2025 року на державному обліку перебувала 4121 пам'ятка історії та культури: 1632 – археології, 1851 – історії, 553 – архітектури та містобудування, 85 – монументального мистецтва.

Археологічні об'єкти є важливою часткою культурної спадщини Вінницької області. Найбільш поширеними пам'ятками археології в нашому краї є кургани, поселення черняхівської, трипільської культур та інше. Серед пам'яток археології 685 входять до складу комплексів, тобто таких пам'яток, що складаються з двох та більше одиниць (наприклад, це група курганів різних часів), 4 – до складу заповідників, 3427 об'єктів розташовані окремо. Разом з тим, за даними Академій Наук України на землях Вінницької області знаходиться ще більше 1,5 тис. пам'яток археології, що потребують виявлення і дослідження.

Відповідно чинного законодавства до Державного реєстру нерухомих пам'яток України впродовж 2024 року занесені 89 об'єктів культурної спадщини. На сьогодні до Переліку пам'яток національного значення включено 115 пам'яток області (19 археології, 7 історії, 2 монументального мистецтва, 87 архітектури і містобудування), серед яких найбільш відомі Немирівське скіфське городище, Бушанський скельний храм, Палац Потоцьких, склеп-усипальниця Миколи Пирогова та інші. Також 208 пам'яток національного і місцевого значення, що потребують спеціального режиму охорони, включені до Переліку об'єктів культурної спадщини України, які не підлягають приватизації.

Садибні комплекси займають особливе місце у культурній спадщині нашого регіону, є особливою цінністю етнокультурних ландшафтів Поділля. До Переліку пам'яток архітектури та містобудування Вінницької області занесені 48 садиб, 19 з них мають статус пам'яток архітектури та містобудування національного значення. На сьогодні вони є автентичними, але, на жаль, більшість з них знаходяться у стані руйнації, тому питання їх збереження вимагає термінових заходів. Також наразі актуальним залишається припинення розорювання та руйнування курганних насипів, поселень, паспортизація, облік пам'яток археології, визначення меж і режимів використання територій пам'яток, встановлення інформаційних табличок, тощо.

У 2024 році у Вінницькій області було проведено ремонтно-реставраційні та інші роботи на 130 пам'ятках архітектури, історії та археології на суму 28,9 млн.грн (89% коштів було виділено з місцевих бюджетів).

Охорона культурної спадщини України, відновлення історичних та архітектурних об'єктів, які є надбанням української нації, а збереження їх для наступних поколінь є важливим процесом висвітлення правдивої історії країни. Саме культурна спадщина народу є тим минулим, без якого немає майбутнього.

При використанні інформації обов'язковим є посилання на джерело – Головне управління статистики у Вінницькій області.

Довідка за телефоном: (0432) 52 57 60